

Studentutvalget ved AHO

THE AHO STUDENT COUNCIL

Studentutvalget ved Arkitektur- og Designhøyskolen
Maridalsveien 29
0175 Oslo

30.04.2008

Høringsuttalelse - NOU 3: Sett under ett

Vi viser til innstillingen fra Stjernø-utvalget med høringsfrist 1. mai.

Studentutvalget ved Arkitektur- og Designhøyskolen (AHO) har på vegne av studentene nedfelt noen kommentarer til NOU 3 – Sett under ett. Vi har begrenset oss til å gi noen generelle kommentarer rundt det faglige aspektet ved en omstrukturering for AHO sin del, da vi ser dette som mest relevant bidrag fra oss som studenter. Våre kommentarer er basert på drøfting innad i Studentutvalget og en spørreundersøkelse foretatt blant studentene, med en svarprosent på omlag 10 % av studentmassen.

AHO i utredningen

Sentralt i utvalgets utredning er deres kommentarer om små studiesteder med lav rekruttering, lav faglig kvalitet og lav gjennomføringsprosent. Det diskuteres for eksempel om de små studiestedene vil ha problemer med å møte svinginger i studentkull. En problematikk er at mange små studiesteder (desentraliserte) tilbyr fag som også tilbys ved større utdanningsinstitusjoner (sentraliserte), og tendensen de siste årene har vært at de studerende trekker til byene. Det trekkes dessuten frem at de små studiestedene både kan ha problemer med å tiltrekke seg lærekrefter og etablere gode forskningsmiljøer. For å få bukt med denne tendensen lanseres ulike strukturforslag der omstrukturering i hovedsak skal skje ved sammenslåinger. De store velfungerende institusjonene slås sammen med de mindre for å skape mer robuste enheter. Eventuelt kan flere små institusjoner slås sammen for å skape større enheter.

AHO nevnes kun så vidt i rapporten. AHO er et lite studiested, men kan derimot vanskelig treffes av de karakteristikkene utvalget skisserer om små studiesteder. Skolen ligger midt i hovedstaden, har høye søkertall per studieplass, har høy prosent av gjennomføring, har solid forskning og er tiltrekkelig for potensielle lærekrefter. I rapporten omfattes vi av de redegjørelsene utvalget gjør rundt de "Vitenskapelige høyskolene". Denne betegnelsen omfatter til sammen 6 institusjoner; Norges Handelshøyskole, Norges Idrettshøyskole, Norges Musikkhøyskole, Kunsthøyskolen i Oslo, Kunsthøyskolen i Bergen og AHO. Utvalget skiller noe mellom disse skolene og mener for eksempel at kunsthøyskolene og Norges musikkhøyskole kan sies å være nasjonale institusjoner på sine områder, og at faglige gevinster ved sammenslåinger er mindre opplagte for disse skolene

særlig fordi de har sitt eget FoU-begrep ved at kunstnerisk utviklingsarbeid er sidestilt forskning. De resterende vitenskapelige høyskolene, deriblant AHO, mener utvalget derimot ikke bør behandles som noen særegne institusjoner men heller behandles på lik linje med øvrige institusjoner. Et av argumentene for dette er de faglige berøringspunktene for eksempel AHO har med andre utdanninger og at utvalget ser lite grunnlag for at de vitenskapelige høyskolene bør ha en egen særbenevnelse. Det trekkes frem at arkitekturutdannelse også gis ved NTNU og at det finnes flere tilbud for designutdanning ved kunstskolene, NTNU og høyskoler.

Diversitet mellom skolene

Arkitekthøyskolen har vært en selvstendig institusjon siden 1961, etter å ha vært en del av SHKS. Et viktig poeng ved å etablere denne utdannelsen ved siden av NTH var å gi en mer kunstnerisk tilnærming til faget. Også industridesignutdanningen som ble innlemmet i 1996 har en annen profil enn den som undervises i Trondheim. Utvalget er raskt ute og stadfester fellestrekk ved de ulike institusjonene. Uten tvil er det likhetstrekk mellom de ulike utdannelsene innenfor arkitektur og design, men det er samtidig mangelfullt at ikke forskjellene mellom studietilnærmingene innenfor de samme fagene diskuteres. Kanskje er det nettopp kontrastene og ikke likhets-trekkene mellom de ulike tilnærmingene ved undervisningsstedene som tilfører praksisene tyngde. Kanskje er det en egenart ved AHO som gjør at arbeidsgivere både nasjonalt og for eksempel i et nordisk perspektiv allerede har etablert en tillitt til at kandidater som kommer derfra har noen unike kvalifikasjoner? Før det diskuteres en eventuell omstrukturering, synes det elementært at det stilles slike spørsmål om hva de unike utdannelsene faktisk skal være og er per dags dato.

Vår primære kritikk av utredningen er dens mangel på grundige redegjørelser for de faktiske egenartene til de ulike vitenskapelige høyskolene og undersøkelser av deres særegne spesialiteter og tilnærminger. Dette synes avgjørende for å finne hvilke kriterier som bør ligge til grunn dersom disse skolene skal innlemmes i nye strukturer. Slik utredningen presenterer det synes det som at det er rom for å tolke det dit hen at AHO til syvende å sist faller inn under den ovenfor nevnte beskrivelsen av små studiesteder som er lite treffene unntatt det faktum at vi er en liten skole. Utredningen sier derimot ikke noe om det i seg selv er faglige tap ved å være et lite studiested dersom skisserte problematikker rundt et lite studiested ikke er et faktum.

Diversitet i faget

AHOs utdanningsretninger skal utdanne kandidater som kan løse ulike formingsoppgaver innenfor industridesign, interaksjonsdesign, arkitektur, urbanisme og landskap. Til grunn for dette skal det helt klart ligge en estetisk formforståelse, like fullt en teoretisk og teknisk forståelse. Samtidig skal produktene formes med en forståelse for behovene til menneskene det skapes for og med, og studentene berører derfor også teori og tematikk innenfor for eksempel samfunnsfag. Et eksempel på et behov i samfunnet er produkter og bygg med gode løsninger for universell utforming. Et annet eksempel på et viktig behov berører selve mandatet for utredningen, nemlig at utdanningsinstitusjonene skal være seg bevisst sin samfunnsrolle, blant annet med tanke på dagens miljøutfordringer. Kandidater fra AHO skal kunne bidra med solide forslag til gode energibesparende og bærekraftige løsninger med sine produkter og hus i fremtiden. Her har bransjene fortsatt en god vei å gå. For å kunne komme med slike bidrag må det ligge til grunn en solid utdanning som drar veksler på mange fagfelt. Samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner og fagområder er derfor veldig viktig og noe skolen har etablert på flere hold, men hvor det i takt med samfunnets endringer stadig trengs å etableres nye bånd.

I vår undersøkelse blant studentene ved AHO svarer 91,4 % av respondentene at de har mindre tro på at omstrukturering ved sammenslåinger vil bidra til å oppnå ønskede faglige mål ved skolen. Det er derimot ikke slik at et hvert forslag om mer formalisert samarbeid med andre institusjoner

forkastes som dårlig fra vårt hold. Men når AHO nevnes som en mulig kandidat til å være del av et eventuelt Estetisk universitet jmf kap 6.7. uten videre betraktninger, er det lett å se at man kaster et slik forslag frem uten å se at det ikke nødvendigvis utelukkende er de fagretningene denne skolen har mest til felles med. Ikke minst er det slett ikke sikkert at det er der vi har mest å hente faglig.

Alternativer for omstrukturering

I Studentutvalgets undersøkelse blant studentene har vi bedt om en rangering av alternativer dersom skolen på et tidspunkt må søke samarbeidsinstitusjoner. Respondentene har gitt følgende rangering:

- Arbeid for et institusjonelt formaliserte universitetssamarbeid internasjonalt. Dette alternativet er blitt rangert som 1.prioritet av 76,9 % av respondentene.
- Et samarbeid om et estetisk universitet
- AHO som et fakultet under UiO
- Samarbeid med NTNU
- Innlemmelse i et regionalt universitet med for eksempel Høyskolen i Akershus og Universitetet i Ås.

I henhold til argumentene om de ulike fagretningene som bør ha en plass innenfor rammen av design- og arkitekturutdanningene kan man også se for seg et institusjonelt formalisert universitetssamarbeid både nasjonalt og internasjonalt. For eksempel kan samarbeidet mellom AHOs Institutt for urbanisme og landskap og landskapsarkitekt-utdanningen på Ås formaliseres, et samarbeid med UiO kan formaliseres, samtidig kan det etableres mer faste samarbeid med en eller flere skoler i utlandet. Mer formalisert samarbeid med Ås og UiO vil kunne bidra til muligheter for AHOs studenter til å ta noen studiepoeng ved de andre institusjonene. Ikke minst kan det være verdifullt for en som studerer for eksempel samfunnsgeografi ved UiO å kunne ta et semester med urbanisme/landskap ved AHO. Samtidig vil et samarbeid med institusjoner internasjonalt gi oss større tilgang på lærekrefter og gi rom for samarbeid om forskningsprosjekter med ressurser innenfor vårt primære fagfelt. Ikke minst kan det samarbeides om kurs og seminarer.

Anbefalinger fra studentene ved AHO

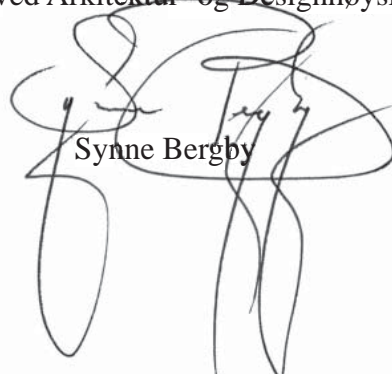
For en mulig diskusjon av en omstrukturering som også skal omfatte AHO mener vi det er essensielt at det gjøres en grundig undersøkelse av skolens egenart og fagenes egenart. Kriteriene for en mulig omstrukturering som skal øke den faglige kvaliteten bør tuftes på en forståelse av fagenes oppbygging og samfunnsrolle. Vi anbefaler dessuten at skolen sees i perspektiv med skoler og institusjoner i utlandet der vi har eller kan ha et solid faglig samarbeide.

Med vennlig hilsen

Studentene og Studentutvalget ved Arkitektur- og Designhøyskolen v/

Hanna Petersson

og

Synne Bergby